

ỦY BAN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
THANH TRA THÀNH PHỐ

Số: 38/TB-TTTP-P6

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 27 tháng 4 năm 2023

THÔNG BÁO KẾT LUẬN THANH TRA

**Việc chấp hành các quy định pháp luật trong việc góp vốn vào
Công ty cổ phần cao su Thành phố Hồ Chí Minh, thực hiện dự án trồng cao su
tại Lào của các cổ đông trực thuộc Ủy ban nhân dân Thành phố**

Thực hiện Kế hoạch công tác thanh tra năm 2022 của Thanh tra Thành phố Hồ Chí Minh đã được Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố phê duyệt tại Quyết định số 4472/QĐ-UBND ngày 31 tháng 12 năm 2021, Chánh Thanh tra Thành phố ban hành Quyết định thanh tra số 88/QĐ-TTTP-P6 ngày 16 tháng 5 năm 2022 về thanh tra việc chấp hành các quy định pháp luật trong việc góp vốn vào Công ty Cổ phần cao su Thành phố Hồ Chí Minh, thực hiện dự án trồng cao su tại Lào của các cổ đông trực thuộc Ủy ban nhân dân Thành phố và Quyết định số 186/QĐ-TTTP-P6 ngày 22 tháng 7 năm 2022 về việc gia hạn thời hạn thanh tra.

Ngày 29 tháng 11 năm 2022, Thanh tra Thành phố đã ban hành Kết luận thanh tra số 19/KL-TTTP-P6 việc chấp hành các quy định pháp luật trong việc góp vốn vào Công ty Cổ phần cao su Thành phố Hồ Chí Minh, thực hiện dự án trồng cao su tại Lào của các cổ đông trực thuộc Ủy ban nhân dân Thành phố. Và được Ủy ban nhân dân Thành phố chấp thuận, thống nhất chỉ đạo xử lý tại Thông báo số 238/TB-VP ngày 03 tháng 4 năm 2023 của Văn phòng Ủy ban nhân dân Thành phố.

Căn cứ Điều 39 Luật Thanh tra số 56/2010/QH12 ngày 15 tháng 11 năm 2010, Điều 46 Nghị định số 86/2011/NĐ-CP ngày 22 tháng 9 năm 2011 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thanh tra, Chánh Thanh tra Thành phố thông báo Kết luận thanh tra như sau:

I. NỘI DUNG THANH TRA VÀ THỜI KỲ THANH TRA:

- Thanh tra việc chấp hành các quy định pháp luật trong việc góp vốn vào Công ty Cổ phần cao su Thành phố Hồ Chí Minh, thực hiện dự án trồng cao su tại Lào của các cổ đông trực thuộc Ủy ban nhân dân Thành phố.

- Thời kỳ thanh tra: Từ khi thực hiện dự án đến nay.

II. KẾT LUẬN THANH TRA:

Căn cứ các quy định pháp luật từng thời kỳ liên quan nội dung thanh tra, căn cứ hồ sơ tài liệu do Công ty cổ phần Cao su Thành phố Hồ Chí Minh và các đơn vị có liên quan cung cấp, kết quả kiểm tra xác minh, Chánh Thanh tra kết luận nội dung đã tiến hành thanh tra như sau:

Công ty Cổ phần Cao su thành phố Hồ Chí Minh được thành lập từ chủ trương thực hiện dự án đầu tư trồng 10.000 ha cao su tại nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào theo chỉ đạo của Thường trực Thành ủy và Ủy ban nhân dân Thành

phố, với nhiệm vụ chính là đầu tư trồng và chế biến mủ cao su tại nước Lào nhằm góp phần giúp nước bạn phát triển kinh tế-xã hội, củng cố tình hữu nghị Việt - Lào, góp phần giải quyết việc làm cho lao động của hai nước Việt Nam - Lào.

Trong quá trình triển khai thực hiện dự án, có một số sai sót dẫn đến việc thực hiện dự án không đảm bảo tiến độ, mục tiêu, hiệu quả đầu tư đã được Bộ Kế hoạch và Đầu tư phê duyệt, cũng như chưa thực hiện được mục tiêu, nhiệm vụ chính trị được Thành ủy, Ủy ban nhân dân Thành phố giao. Tính đến thời điểm thanh tra, diện tích cao su còn lại đang được chăm sóc, khai thác là 1.035,84 ha/10.000 ha (*đạt tỷ lệ 10,35%*); diện tích cao su sinh trưởng kém ngưng chăm sóc được thực hiện thanh lý là 1.802,84 ha/2.838,64ha (*chiếm tỷ lệ 63,51% so với diện tích thực hiện trồng cao su*), với giá trị đã đầu tư cho phần diện tích này là 136,885 tỷ đồng có khả năng gây mất vốn của các cổ đông, trong đó có 72,13% vốn của 05 cổ đông Nhà nước trực thuộc Ủy ban nhân dân Thành phố là vi phạm nguyên tắc đầu tư, quản lý, sử dụng vốn Nhà nước tại doanh nghiệp được quy định tại khoản 6 Điều 5 Luật Quản lý, sử dụng vốn Nhà nước đầu tư vào sản xuất, kinh doanh tại doanh nghiệp năm 2014¹. Trách nhiệm của các đơn vị liên quan như sau:

1. Đối với Công ty cổ phần cao su Thành phố:

- Chưa thực hiện đăng ký thay đổi nội dung Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp về vốn điều lệ theo như thực tế vốn góp của các cổ đông (*vào thời điểm ngày 31 tháng 12 năm 2016 và ngày 31 tháng 12 năm 2017*), là không thực hiện đúng quy định tại Điều 29; khoản 1,2 Điều 31 và khoản 4 Điều 122 Luật doanh nghiệp năm 2014.

- Thực hiện lập hồ sơ mời thầu chưa đầy đủ đối với các gói thầu tư vấn điều tra, khảo sát lập bản đồ thổ nhưỡng, phân hạng đất trồng cao su và lập dự án đầu tư với Công ty cổ phần xây dựng và tư vấn Đầu tư; không tiến hành lập hồ sơ mời thầu nhằm quy định các tiêu chí về đánh giá năng lực đối với đơn vị thầu thực hiện công tác khai hoang; thực hiện không đúng thủ tục theo quy định của Luật Đầu thầu năm 2005 và các quy định pháp luật liên quan về đấu thầu (*bao gồm lập, thẩm định, trình phê duyệt kế hoạch đấu thầu, lập hồ sơ mời thầu, ...*) đối với các gói thầu mua cây giống cao su, mua phân bón và thuốc bảo vệ thực vật...

- Trên cơ sở kế hoạch sản xuất hàng năm và dự toán kinh phí được Công ty xây dựng trình Đại hội đồng cổ đông phê duyệt nhưng thực tế đã mua số lượng cây giống cao su nhiều hơn so với nhu cầu thực tế; đồng thời do chăm sóc, bảo quản không tốt cây giống dẫn đến 708.420 cây giống chết (*chiếm tỷ lệ 34% lượng cây nhập vào vườn ươm*) trong quá trình ươm giống, vận chuyển đi trồng mới, trồng dặm ngoài vườn cây gây lãng phí (*trung bình khoảng 70,9% so với định mức thiết kế và việc chăm sóc cây giống*).

¹ Khoản 6 Điều 5 Luật Quản lý, sử dụng vốn nhà nước đầu tư vào sản xuất, kinh doanh tại doanh nghiệp năm 2014 quy định về nguyên tắc đầu tư, quản lý, sử dụng vốn Nhà nước tại doanh nghiệp:

“...6. Cơ quan đại diện chủ sở hữu, người đại diện chủ sở hữu trực tiếp, người đại diện phân vốn nhà nước chịu trách nhiệm quản lý, sử dụng vốn nhà nước tại doanh nghiệp, bảo đảm hiệu quả, bảo toàn và gia tăng giá trị vốn nhà nước đầu tư vào doanh nghiệp; phòng, chống dàn trải, lãng phí, thất thoát vốn, tài sản của Nhà nước và doanh nghiệp....”

- Ngay sau khi trồng, cây sinh trưởng kém chết nhiều phải trồng dặm với tỷ lệ rất cao (70%), nhưng Công ty vẫn tiếp tục trồng ô ạt mà không kiểm tra, nghiên cứu lại, xác định nguyên nhân để kịp thời điều chỉnh dẫn đến thanh lý 4 đợt vào các năm 2012, 2013, 2016, 2017 gây thiệt hại (*thanh lý diện tích 1.802,84 ha/2.838,68 ha, tương ứng với giá trị đã đầu tư theo sổ sách là 136,885 tỷ đồng*). Đến nay, Công ty cao su Thành phố không có văn bản hay biên bản làm việc với các đơn vị khảo sát điều tra thổ nhưỡng và phân hạng đất trồng cao su tại Lào, đơn vị cung cấp giống cây trồng, xác định nguyên nhân cây chết hàng loạt và xác định trách nhiệm các tổ chức, cá nhân để kịp thời khắc phục thiệt hại.

Công ty cao su Thành phố và Công ty cổ phần xây dựng và tư vấn Đầu tư không cung cấp tài liệu liên quan việc thực hiện khảo sát và cũng không báo cáo theo yêu cầu của Thanh tra Thành phố về cách thức thực hiện điều tra, khảo sát, các căn cứ định mức để xây dựng báo cáo kết quả điều tra, khảo sát thổ nhưỡng, phân hạng đất phục vụ cho việc đầu tư phát triển cao su do Công ty cổ phần xây dựng và tư vấn Đầu tư lập. Thực tế cao su sinh trưởng kém phải ngưng chăm sóc và thực hiện thanh lý.

- Việc quản lý trồng và chăm sóc cao su, chăm sóc vườn ươm giao khoán cho các Đội trưởng, Đội phó tự thuê công nhân thực hiện tuy nhiên Công ty không cung cấp được hồ sơ kiểm tra, giám sát chứng minh việc có trồng và có chăm sóc, sử dụng nguyên vật liệu của các đội theo đúng kỹ thuật. Mặt khác, một số chứng từ thanh toán không hợp lệ,... (*bảng thanh toán tiền thuê nhân công thuê ngoài không có đầy đủ chữ ký của người nhận tiền, không có chữ ký của người phụ trách bộ phận hay chữ ký xác nhận của Trưởng bản....*). Thực tế việc trồng và chăm sóc không đảm bảo hiệu quả, dẫn đến việc cây cao su chết, phải thanh lý.

- Về hiện trạng của việc đầu tư trồng cây cao su (tại 02 tỉnh Champasak và Attapu - CHDCND Lào), tại một số khu vực không có cây cao su mà chỉ có cây rừng (gỗ giáng hương, gỗ đỏ, móng bò... trên phần diện tích khoảng 111,18 ha/1.774,02 ha); một số khu vực đã được thanh lý cây nhưng hiện trạng không có gốc cây cao su, do đó không có cơ sở xác định tính chính xác việc trồng cao su.

- Thực hiện đầu tư trồng cao su với tổng số chi phí là 30,79 tỷ Lak (*thời kỳ này tương đương khoảng 61,1 tỷ đồng*), trên phần diện tích 785,16 ha khi chưa được cơ quan có thẩm quyền CHDCND Lào giao đất, ký hợp đồng thuê đất; đồng thời Công ty đã thực hiện khảo sát 2.100 ha đất tại tỉnh Attapu (*với chi phí là 739.768.678 Lak, tương đương khoảng 1,5 tỷ đồng*), nhưng nhiều năm vẫn chưa xúc tiến được các bước tiếp theo và hiện nay chính quyền tỉnh Attapu đã giao cho đơn vị khác quản lý sử dụng khu đất mà Công ty đã khảo sát, gây lãng phí chi phí đã đầu tư khảo sát, khả năng gây thiệt hại cho doanh nghiệp.

- Chưa đảm bảo tiến độ, mục tiêu và hiệu quả đầu tư so với Dự án được Bộ Kế hoạch và Đầu tư phê duyệt tại Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư cấp ngày 28 tháng 5 năm 2009 và cam kết với Chính phủ 02 nước Việt Nam, Lào. Đồng thời, công tác quản lý của lãnh đạo quản lý thiếu kinh nghiệm trong việc lập, thẩm định, trình duyệt dự án cũng như công tác khảo sát, điều tra thổ nhưỡng dẫn đến chất lượng vườn cây thấp, cây chết nhiều, không bảo đảm hiệu quả, bảo toàn và gia tăng giá trị vốn nhà nước đầu tư vào doanh nghiệp vi phạm nguyên tắc đầu tư,

quản lý, sử dụng vốn Nhà nước tại doanh nghiệp được quy định tại khoản 6 Điều 5 Luật Quản lý, sử dụng vốn Nhà nước đầu tư vào sản xuất, kinh doanh tại doanh nghiệp năm 2014.

- Hạch toán số tiền gửi vào tài khoản Doanh thu hoạt động tài chính và chi phí trả trước dài hạn chưa đúng quy định tại Quyết định số 15/2006/QĐ-BTC ngày 20 tháng 3 năm 2006 của Bộ Tài chính.

- Chuyển vốn cho Công ty con tại Lào (bằng hình thức tiền mặt) với số lượng tiền mặt các lần đem qua cửa khẩu nhiều hơn quy định tại Điều 1 Quyết định số 921/2005/QĐ-NHNN ngày 27 tháng 6 năm 2005 của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam trước thời điểm được Bộ Kế hoạch và Đầu tư cấp Giấy chứng nhận đầu tư ra nước ngoài (ngày 28 tháng 5 năm 2009). Đồng thời, việc chuyển vốn đầu tư ra nước ngoài (bằng hình thức tiền mặt) là thực hiện không đúng quy định tại khoản 2 Điều 14 Mục II Chương 3 Pháp lệnh ngoại hối số 28/2005/PL-UBTVQH11 ngày 13 tháng 12 năm 2005 của Ủy ban thường vụ Quốc hội.

- Về việc khai hoang, sổ sách kế toán không ghi nhận rõ khối lượng gỗ và số tiền thu được từ khối lượng gỗ đã khai thác khi thực hiện khai hoang với diện tích 3.044,87/3.167,87 ha tại tỉnh Champasak cần phải được kiểm tra, xác minh để xác định chính xác số liệu, xử lý theo đúng quy định.

2. Đối với các cổ đông góp vốn:

- Thực hiện góp vốn thành lập Công ty cổ phần cao su Thành phố nhưng thời gian góp vốn không đảm bảo tiến độ theo quy định tại khoản 1 và khoản 4 Điều 84 Luật Doanh nghiệp năm 2005.

- Các cổ đông là doanh nghiệp Nhà nước thiếu kiểm tra, giám sát các hoạt động của Công ty cổ phần cao su Thành phố trong việc thực hiện dự án, không kịp thời báo cáo xin ý kiến chỉ đạo của Thành ủy, Ủy ban nhân dân Thành phố, là thực hiện không đầy đủ trách nhiệm, nhiệm vụ được giao.

III. XỬ LÝ VÀ KIẾN NGHỊ CÁC BIỆN PHÁP XỬ LÝ:

Từ những kết luận nêu trên, Chánh Thanh tra Thành phố đã kiến nghị và được Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố thống nhất chỉ đạo tại Thông báo số Thông báo số 238/TB-VP ngày 03 tháng 4 năm 2023 của Văn phòng Ủy ban nhân dân Thành phố, với nội dung sau:

1. Đồng ý cơ bản nội dung Kết luận Thanh tra số 19/KL-TTTP-P6 ngày 29 tháng 11 năm 2022 của Thanh tra Thành phố về thanh tra việc chấp hành các quy định pháp luật trong việc góp vốn vào Công ty Cổ phần cao su Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Giao Giám đốc Công ty cổ phần cao su Thành phố:

- Thực hiện nghiêm các quy định về ngoại hối, Luật doanh nghiệp, Luật Kế toán, Luật Đầu thầu và các quy định pháp luật liên quan hoạt động sản xuất kinh doanh của Công ty.

- Báo cáo các cổ đông quá trình thực hiện dự án, chấn chỉnh các sai sót theo nội dung Kết luận thanh tra.

- Đẩy nhanh thực hiện các thủ tục giao đất, ký hợp đồng thuê đất diện tích 785,16 ha với cơ quan có thẩm quyền nước Cộng hòa dân chủ Nhân dân Lào.

- Thực hiện hạch toán doanh thu hoạt động tài chính và chi phí trả trước dài hạn đúng quy định.

- Căn cứ định hướng, chiến lược, kế hoạch phát triển của Công ty xây dựng phương án khả thi đối với việc tiếp tục thực hiện dự án, xác định diện tích cao su đã đầu tư và sẽ đầu tư, báo cáo Đại hội đồng cổ đông/ Hội đồng quản trị Công ty cổ phần Cao su Thành phố xem xét quyết định theo thẩm quyền, đảm bảo hiệu quả sử dụng, bảo toàn và phát triển vốn đầu tư theo quy định.

- Tổ chức kiểm điểm, làm rõ trách nhiệm và xem xét xử lý đối với các tổ chức, cá nhân có các sai sót được nêu tại Kết luận thanh tra theo thẩm quyền, phân cấp đúng quy định của pháp luật.

3. Giao các cổ đông Nhà nước trực thuộc Ủy ban nhân dân Thành phố (Lực lượng Thanh niên xung phong Thành phố, Công ty Đầu tư Tài chính Nhà nước, Công ty TNHH Một thành viên Bò sữa Thành phố, Tổng Công ty Du lịch Sài Gòn - TNHH Một thành viên; Tổng Công ty Thương mại Sài Gòn - TNHH Một thành viên): Chỉ đạo người đại diện phần vốn của các doanh nghiệp nhà nước tại Công ty cổ phần cao su Thành phố:

- Chủ động phối hợp Công ty cổ phần cao su Thành phố để rà soát và xin ý kiến các cơ quan có thẩm quyền trong việc xây dựng phương án khả thi tiếp tục thực hiện dự án, xác định diện tích cao su đã đầu tư và sẽ đầu tư, báo cáo Ủy ban nhân dân Thành phố xem xét, có ý kiến chỉ đạo.

- Phối hợp với Công ty cổ phần cao su Thành phố làm rõ khối lượng gỗ thu được trong quá trình khai hoang rừng, số tiền đầu tư khai hoang rừng và khai thác gỗ, số tiền được nhận từ khối lượng gỗ khai thác được.... và kiểm tra, rà soát quá trình đầu tư, làm rõ và xác định thiệt hại, trách nhiệm cá nhân, tổ chức đối với việc đầu tư không cẩn trọng dẫn đến cây cao su chết hàng loạt, với diện tích lớn, làm thiệt hại cho các cổ đông, trong đó có cổ đông nhà nước; báo cáo kết quả thực hiện cho Sở Kế hoạch và Đầu tư, Ủy ban nhân dân Thành phố. Trường hợp qua kiểm tra, rà soát, xác định có dấu hiệu vi phạm quy định pháp luật, gây thiệt hại cho các cổ đông Nhà nước thì chủ động báo cáo Ủy ban nhân dân Thành phố xem xét có ý kiến chỉ đạo.

- Kiểm tra, rà soát các sai sót, giám sát thực hiện việc chấn chỉnh, khắc phục và đề xuất biện pháp xử lý của Công ty cổ phần Cao su Thành phố được nêu tại Kết quả kiểm tra xác minh, Kết luận thanh tra theo quy định pháp luật.

- Thực hiện đầy đủ quyền và trách nhiệm của người đại diện phần vốn nhà nước tại Công ty cổ phần cao su Thành phố, bảo đảm hiệu quả sử dụng, bảo toàn và phát triển vốn của doanh nghiệp theo đúng quy định pháp luật.

4. Giao Giám đốc Sở Kế hoạch và Đầu tư:

- Chủ trì, phối hợp với Sở Tư pháp, Sở Tài chính và các đơn vị có liên quan, trình Ủy ban nhân dân Thành phố báo cáo xin ý kiến Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam đối với nội dung Công ty Cổ phần Cao su Thành

phổ triển khai thực hiện dự án không đúng Giấy chứng nhận đầu tư ra nước ngoài của Bộ Kế hoạch và Đầu tư cấp năm 2009; việc Công ty cổ phần cao su Thành phố chuyển vốn cho Công ty con tại Lào (hình thức tiền mặt) với số lượng tiền mặt các lần đem qua cửa khẩu nhiều hơn quy định tại Điều 1 Quyết định số 921/2005/QĐ-NHNN ngày 27 tháng 6 năm 2005 của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam trước thời điểm được Bộ Kế hoạch và Đầu tư cấp Giấy chứng nhận đầu tư ra nước ngoài.

- Trên cơ sở ý kiến của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam và kết quả kiểm tra, rà soát của người đại diện vốn của các doanh nghiệp nhà nước tại Công ty cổ phần cao su Thành phố đối với quá trình đầu tư thực hiện dự án, xác định khối lượng gỗ thu được trong quá trình khai hoang rừng.... chủ trì phối hợp với Sở Tài chính, Thanh tra Thành phố và các đơn vị có liên quan thực hiện rà soát, báo cáo đề xuất, kiến nghị xử lý trình Ủy ban nhân dân Thành phố xem xét, có ý kiến chỉ đạo đối với việc thực hiện dự án trồng cao su.

Trường hợp qua rà soát, có dấu hiệu vi phạm quy định pháp luật, gây thiệt hại cho các cổ đông Nhà nước, báo cáo Ủy ban nhân dân Thành phố xem xét chuyển vụ việc cho cơ quan chức năng để xử lý theo quy định pháp luật.

5. Giao Giám đốc Sở Tài chính: chỉ đạo Chi cục Tài chính doanh nghiệp giám sát gián tiếp đối với Công ty cổ phần cao su Thành phố trong việc thực hiện đầu tư vốn trồng cao su tại Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào theo chức năng, nhiệm vụ được giao thông qua các doanh nghiệp do Nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ có vốn góp tại Công ty cổ phần cao su Thành phố (gồm Lực lượng Thanh niên xung phong Thành phố, Công ty Đầu tư Tài chính Nhà nước, Công ty TNHH Một thành viên Bò sữa Thành phố, Tổng Công ty Du lịch Sài Gòn - TNHH Một thành viên; Tổng Công ty Thương mại Sài Gòn - TNHH Một thành viên).

6. Đề nghị các cơ quan, đơn vị thực hiện các kết luận chỉ đạo của Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh nêu trên trong thời gian 30 ngày kể từ ngày nhận được văn bản chỉ đạo và báo cáo kết quả thực hiện cho Ủy ban nhân dân Thành phố và Thanh tra Thành phố.

7. Giao Chánh Thanh tra Thành phố: Theo dõi, đôn đốc các đơn vị nghiêm túc thực hiện ý kiến chỉ đạo nêu trên của Ủy ban nhân dân Thành phố; xử lý sau thanh tra, tổng hợp, báo cáo kết quả thực hiện cho Ủy ban nhân dân Thành phố theo đúng quy định./.

Nơi nhận:

- Chánh Thanh tra Thành phố (để b/c);
- Các Phó Chánh Thanh tra Thành phố (để b/c);
- Sở Thông tin và Truyền thông (để đăng tải công khai);
- Lưu: VT, P6, ĐTT (P).

**KT. CHÁNH THANH TRA
PHÓ CHÁNH THANH TRA**

Nguyễn Thị Thanh Thủy